

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

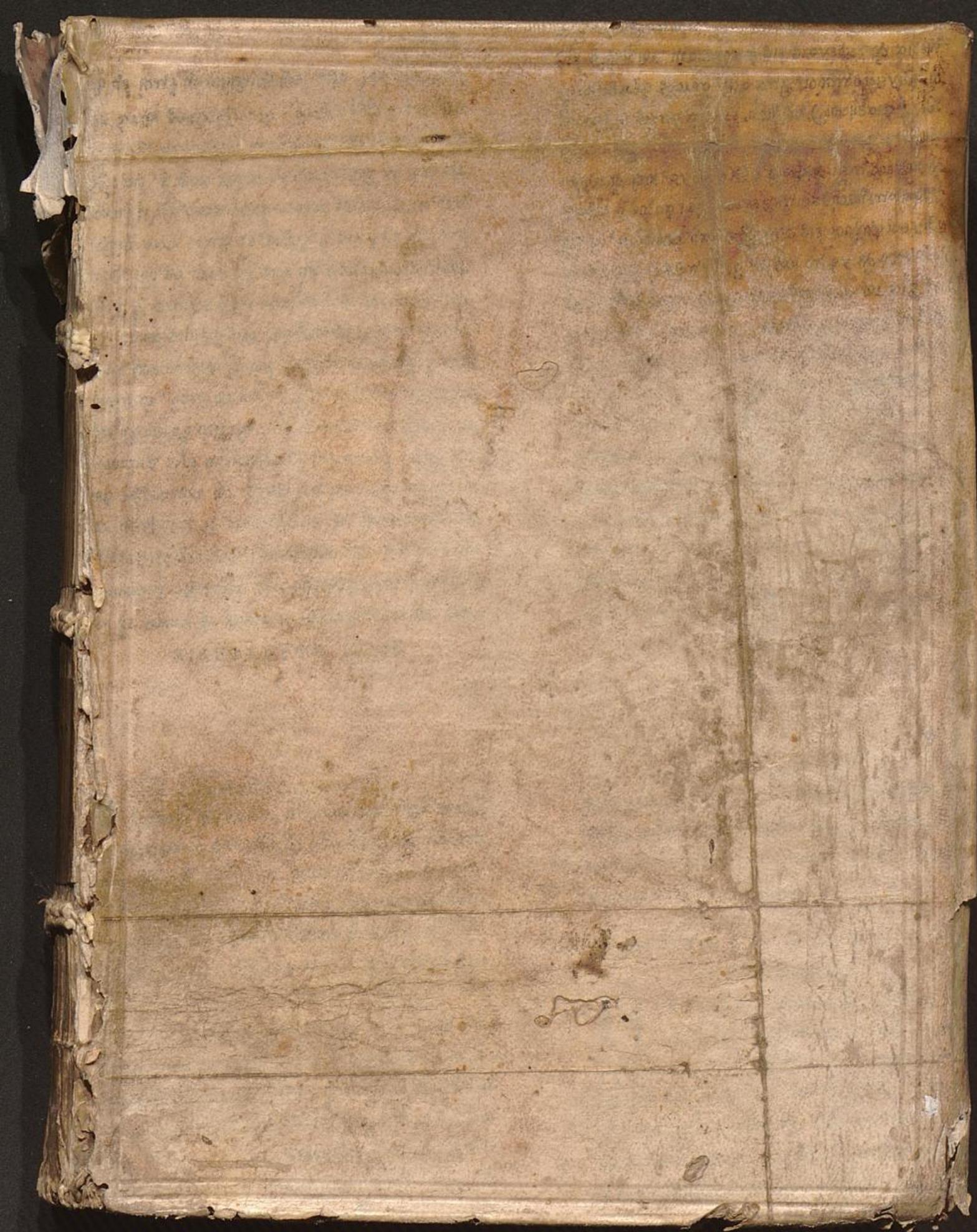
Universitätsbibliothek Paderborn

**Oratio pulchra et elegans de statu clericali Jacobi han
argentinen[sis] ad clerum spiris habita**

Han, Jacob

[Mainz], [nach 30.IV. 1493]

urn:nbn:de:hbz:466:1-31485

~~721/1~~

J 372.

ERZBISCHÖFL.
AKADEMISCHE
BIBLIOTHEK
LEOSTR. 21
PADERBORN

Oratio pulchra et elegans de
statu clericali Jacobi hanar-
gentinens ad clerum spiritus habita.

© 1911 by the University of Paderborn
All rights reserved. No part of this publication
may be reproduced, stored in a retrieval system,
or transmitted, in any form or by any means,
electronic, mechanical, photocopying, recording,
or otherwise, without the prior written permission
of the University of Paderborn.

Oratio Jacobi han argenti-
nensis habita in synodo spirensi ad clerū Anno domini
D. cccc. xciiij. vltima aprilis habita.

At eaq̄s reuerende spirens̄ antistes: ceteriq̄s p̄stan-
tes dñi et in christo charissimi fratres: optimi cu-
iusdā amici psuastione inductus Inchoatū illud
orādī munus subire mecū cōstituerā: quāuis quidē tātus
adolescenti mihi obiectus honor prima facie displicere nō
potuit. Lepi tñ primū diligenter inquirere q̄: quales: cui-
usq̄ cōditionis hoies paulo ante in hac celeberrima con-
tione orauissent. Tum qz ut cū pusillanimitatē lanuginē
et ignauā meā. eoz audacie etati et scientie obijcerem. an
id oneris assumendū esset nec ne ex tanta inter nos dispa-
ritate altiore trutina deliberarē. Tū qz mihi (cui tā grana-
dis labor longe alienus erat) in primis opep̄ciū fuit ut et
quale dicendi argumentū huic loco satis accomodate cō-
ueniret: ex eis intelligerē: et de eo quo ipi ante me primion-
res vsi fuissent (quoad fieri posset) supersederem. Tūc em̄
auditoribz vobis nauseā videbimur auscultādi detraxisse.
et loquuturo mihi rectā imitationis viā inuenisse: cū que
prius hic recensita fuisse didicerim? nequaq̄s insulsa rusti-
citate et p̄ impericiā repetemus. Tūqz priores hui⁹ sacre
synodi cōcionatores p̄ virili nra et quantū necesse est imi-
taremur. ¶ **C**lerū decreuimus ex vna pte et forsan cōtoze
ab eis (cū venia tamē vra) discrepare. Qua uel singuli vel
saltē pars eoz maior: totā fere: aut magnā sermonis pte
honesto (ut alit) furto: nō ex euāgelico q̄ christus est: sed
alio quodā doctore (nescio quo) surripiūt: eā sibi vendi-
cāt: et tanq̄s sua inuenta sint: palā afferūt et exponūt. qd̄
licet forsitan nō om̄i quoqz vicio dandū sit: in eo tñ (mea
opinione) tucius agerent si euāgelicis potissimū inniteren-
tur scripturis. si que iesus docuit et ipsi docerent: si christi
dogmata que satis copiosa sunt: satis plana sunt: satis ar-
dua sunt maxime lectu: auditu: quin et repetitu dignissi-
A ij

ma sūt euoluerēt: masticarēt. exponerēt. Sic em̄ latissimū
tā plebi q̄ clero p̄dicādi campū inuenirēt. sic suis inutilibz
fabulis apocriphis inuētis: quotidianis q̄s solas et scūit
et faciūt obiurgacōibz abstinere. Sic nō inter p̄dicant
dum rephensuri: cū ridiculo grāmaticū istū alexandrū al
legarent. Non sic formantur ter quinqz sed excipiantur.
¶ Ego itaqz huic eoz op̄inioni et facto nō om̄imode cō
sentiens cōsulcius esse putauī: si sacerdotibus sermonē (lī
cet incultū) facturū ex summi sacerdotis christi iesu p̄bo
et p̄dicatione cōmissum mihi officiū absoluerem. Cū em̄
future q̄s spero p̄dicacōnis mee nūc sum apud clarissimos
viros inuētū vtinā faustū sumpturus nō videbor aptiorem
loquendi magistrū et directorē delegisse quā eū qui nō mo
do magister est z dñs. sed et ip̄a etiā via veritas et vita. qui
illuminat omnē hominē venientē in hūc mundū: de cui⁹
plenitudine et doctrina om̄es accepimus: cui⁹ deniqz sermo
gladio ancipiti penetrabilior est. Nūc in tota oracōne
mea capitalem habebō dñm ducē et auctorē. eius potissimū
mū vt ar p̄suadendi locis et generibus. illius satyras huic
loco magis cōsentaneas afferre placuit. Uerum id nō eo
animo facturū me putate velut doctissimoz sanctissimoz
rūqz patrū sacre theologie aut canonis interpretū egregia
scripta paruifecerim: et tanqz vtilissima illoz additamēta
minime in lucē esse diuulgāda crediderim. quipotius ut ex
ip̄o auctore n̄ro christo iesu p̄ceptore oīm optimo maximo:
maior oracōni n̄re habeatur fides z auctoritas. vt vberiorē
fortia in auditoribz p̄fectū: vt deniqz ad cordis n̄ri viscē
ra int̄ius ptineat. Sicut em̄ monachus q̄ a sue religionis
docto monacho cōgesta sunt libentius familiaris et
gloriosius: accipit magnipendit et admirat. Ita quoqz se
cularis p̄sbyter. maiori ut credo affectione verba suscipiet
capitis sui christi iesu: q̄ nō fuit monachus qd̄ est vni⁹ aie
custos. sed oīm salus aiaz: et sacerdos vulgaris secundū
ordinē melchisedech. ¶ Tuū aut̄ erit optia concio primū
sicut solita es benignis auribz: equo aīo et mitiore cēsura
adesse et fauere. Deinde p̄nanciscenda dicendi grā pudia

diffime virginis marie thalamū hoc sa pphico carmie mecu
adire. Quia que primi sine labepatris. Sancta vixisti:
superosq; sancta. Ad choros sumpta es: tibi dico supplex
¶ Ex euāgelico igitur cōtextu (Aue maria.
oraturō mibi primū incidit qualia hoīm genera maiorū
ante alios rephensione sint a dño nro saluatore notata.
Id dū studiosus pquirere conabar duo potissime inuēta
sunt. scribe: et pharisei hypocrite: quos licet in plerisq; to
cuis euangeliū passibus. acerrime tamen et magis a ppro
prie in capite matthei tercio ⁊ vigesimo grauissimis qui
busdā maledictionibz christus ip̄c notat. psequit̄. rephēn
dit. Ideoq; decreuim⁹ in p̄fato matthei capite oīm fere di
cendoz a nobis pedē ac fundamentū collocare. Et ppare
bat em̄ nullū christi sermonē sacerdotū moribz rephēnden
dis magis esse correspondentē cū in eo hec duo hoīm ge
nera et que frequētant pccā aptissime tangūtur in quibz
p̄sens ecclesiasticarū psonaz status potissimū continetur.
¶ Primū em̄ sub spūaliū noīe censent̄ hodie sanctissimi
dñi pape cardinaliū et ip̄oz q̄ apud nos sunt ep̄oz. Can
cellarij. p̄thonotarij. secretarij. notarij. substituti. quibz con
herent. iudices. aduocati. procuratores. syndici. fiscales.
Quos omnes recte crediderim scribas appellatos. et toto
fere euāgelio sub scribarū noīe a christo iesu fuisse rephēn
tos. Qui si adhuc in humana ut olim natura corporaliter
et seip̄o p̄dicaret nemo dubitet quin eos ip̄os scribas sup
innumeris corrasionibus (quas sciente episcopo nec ta
men emendāte quotidie et quidē iniustissime faciūt) acer
bissime accusaret. corrigeret. et puniendos denunciaret.
Est p̄terea alterū genus hominū quos ab autore nostro
phariseos hypocritas nominamus in quos principaliter
nō tamen sine p̄fatis scribis sese accingit oratio nostra.
¶ Phariseus autē (si vocabuloz interpretationi creden
dum sit) is cōuenienter appellabitur q̄ est habitu et reli
gione a ceteris maxime secretus atq; diuisus. quales sunt
apud nos omnes in capite rasi: longiori amictu vestiti sa
A iij

cerdotes et professione fratres atq; monachi. ¶ De quo
rum omniū tā seculariū p̄sbyteroz q̄ religiosoz numero
licet pars magna castigacōne corporis ieiunio: et cōtempla
tione sibiip̄is. exemplo et p̄dicatione proximis. vtrisq; aūt
oracōne et missarū sacrificio vehementer profint: et multi
torū saluti intendāt. cuius occasione optimi pharisei iusto
honestoq; vocabulo possent appellari. Reliqua tamē que
numerosior est portio adeo in se lasciujs gaudet et volup
tatibus: adeo scandalū proximo infert et occasionē ruine:
adeo detestabilissima sua cōuersatione et sibi et proximo
parat iter ad infernū. vt quā forinsecus p̄sferet honestatē
pessimis suis moribz et falsa simulacōe mentiatur. Unde
fit ut hi qui n̄a sunt tempestate sacerdotes et monachi:
dum puerse viuūt: dum sua vita neq; habitui neq; p̄fessio
ni responder: merito sub noīe phariseoz hypocritarū ve
nient et a nobis nominādi et obiurgacōnibus a christo
factis rephendendi. In eo itaq; sermo noster totus occu
pabitur ut et pprietates illas primū et deinde maledictio
nes: quas olim vere et ad litterā phariseis hypocritis sal
uator noster obiecit. Hos in seculi n̄i p̄sbyteros phari
seorum hypocritarū noīe designatos non minus vere q̄
allegorice retorqueamus Cui quidē applicacōni cū v̄os
si non ora ⁊ voces: at saltem aios. fecerimus cōsentientes:
tūc demū credito nobis officio. sperabimus pro iuuenta
nostra satisfecisse. ¶ Detestandas itaq; phariseoz hypo
citarū condiciones saluator p̄sequutus principio. sup
cathedram (inquit) moysi sederūt scribe et pharisei. Dia
igitur quecūq; dixerint vobis seruate et facite. dicūt enim
et non faciūt. Respicit prima fronte hec particula quosli
bet fere diuini verbi cōcionatores et animarū curatos. q̄
licet sedeant sup cathedram moysi qd̄ est in honore et sub
limitate officij p̄dicationis et plebanatus: eam quidē que
est ex tradicōe moysi legem docent et dicūt. sed (qd̄ hypo
citarum est) nequaq; faciūt. Palam em̄ qd̄ dicant inter
p̄dicandū p̄cipimus: in christū debere nos firmiter crede

re: spem omnem in dñm collocare: deum ex toto mentis
affectu propter se: et proximū ppter deū diligere: Recte
id quidem. Sed quid faciant: hi qui familiariter eis co-
habitāt (o vrinā soli illi) et vident et audiūt. Nam ex ope-
ribus suis eorū fidem agnoscimus: ex immenso haben-
di desiderio spem suā intelligimus: ex voluptatibus lasci-
uo aspectu et gradientibus circa focum pueris amorem
experimur. Illi ergo dicūt: sed non faciūt. ¶ At multo
rigorosius tangit ista quā diximus clausula altioris stan-
tus homines. Episcopos: quarūcūq; dignitatū p̄latos:
et omniū ecclesiarū canonicos, qui cū ob pontificatus:
p̄lationis: aut canonicatus sui honorem sedent in cathedra
moysi: vnde uel ex proprio officio, uel ex ecclesia que
incorporatā sibi curam habet animarū: pastores sunt: et
pastorum nomine aut saltem fructibus gaudent. Quis
rei gratia deberent ipi non solum facere: sed et facere et
p̄dicare: quoz tamen nihil ex eis videm⁹. Nam vbi sunt
obsecro pontifices qui (quod proprium est eoz officiū)
diuinis ipi insistant sermonibus: vbi pastores q̄ ouibus
suis fidei rudimenta et sacrā ipi doctrinā interpretantur:
Ubi ecclesie collegiate pastorias sibi ingurgitantes curā
habent, quatenus populus bene instituat⁹: pro quo ta-
men omnes illi nō lanā modo: sed et carnes et ossa de pe-
coribus suis auferunt: de manu eoz qui pondus diei et
estus portant eripiūt: et in sola vanitate et luxu cōsumūt.
Nō si forte ad hec ut solent respondeant habere se pleba-
nos quoz cure et sollicitudini res ista credita sit et inte-
gre cōmissa, videant si non sophistica sit illa solutio et sui
ipius accusatoria. Nam si plebano tuo in sacris l̄ris qđ
per rarū est longe fueris peritor, quare precor non p̄prio
dogmate arida populi tui prata irrigas: ⁊ vberiora sitien-
ti plebi tue pocula suggeris: qui fructus ex ea copiosio-
res decerpis. ¶ Si vero is q̄ in regenda parrochia vi-
ces tuas obtinet sicut frequētatissimū est multo te doctior
fuerit et p̄cessendi magis accomodatus: apud teipsum

rogo: et in cōscientie tue secreto diiudica vter vestrū magis digne pastor esse debeat: tu ne qui ignarus es: an ipse optime eruditus: pfecto si rationi recte (sicut equus rerū estimator) iudiciū tribueris: nō tibi sed illi pastoziam ad iudicabis. Unde accidit ut nō modo sis phariseus hypocrita sicut p̄dicatores et simplices curati: sed etiam multo eis peior et infelicioz: illi em̄ si non faciūt: dicunt tamen. Tu vero (qđ tamē ex officio tuū est) neq; dicis neq; facis.

¶ Sequitur. Alligant onera grauiā et importabilia et imponūt in humeros hominū: digito autē suo nolunt ea mouere. Tales sunt etate nostra prelati ferme omnes officii et fiscales. qui in subiectū sibi clerū si quādo ex infirmitate (et in paruo quidē) ceciderit: amari sunt eius delictoz iudices: grauiissima eū censura afficiūt: in eos instar tyrannoz seuiūt: questui et lucro (nō emendationi) inhiant. Ip̄i vero nō huic modo qđ in subdito psequūtur sed multo enozmioribus sunt illaqueati sceleribz.

¶ Nec mouet eos humana fragilitas: non cogitāt eos qui peccauerūt hoīes esse: nulla est in eis cōdolendi patientia. Nō reuocant ad memoriā quales ip̄i in eodem vicio vel hodie sint. vel paulo ante fuerint. aut forsan futuri sint. Nō p̄cedit correctionē eoz misericordia: sed vel odiū vel habendū desiderū. Non sic iudices. nō sic vicarij. Non sic fiscales. non sic. Oportet em̄ bonū presidem in his que secundū se ip̄m sunt grauem esse iudicē: in subiectis autē mansuetū. Oportet ut primo cum diligentia que tua sunt ppendas. et tunc demū recte que proximi sunt discuties. quod nisi feceris dñicam hanc alio in loco descriptam cōtumeliam infallibiliter senties. Hypocrita eijce primum trabem de oculo tuo et videbis eijcere festucam de oculo fratris tui.

¶ Alligant etiā onera grauiā et importabilia qui nimis graue satisfactionis pondus ad penitentiam venientibus imponūt. quo fit vt dū pena p̄sens fugitur necessario futura cōremnatur. Sicut em̄ si sarcinā sup humeros adolescentis quā baiulare non potest posueris. aut sarcinam

reijdat. aut pondere confringatur necesse est. Sic et homini cui graue penitentie pondus imponis: necesse est ut aut penitentiã reijciat: aut eam suscipiens dũ sufferre nõ potest scandalizatus amplius peccet. Quod si erraueris modicam penitentiã imponendo: nonne melius est ppter misericordiã reddere rationẽ: quam ppter crudelitatem? Solet in hac materia illud afferri Ubi paterfamilias largus est: dispensator non debet esse tenax. Si deus benignus est: ut quid sacerdos eius austerus? Hypocrita vis apparere sanctus? Esto circa vitã tuã austerus: circa aliorum benignus. Audiãt te hoies parua mandantẽ et grauia facientẽ: alijs facile indulgeas a teipso duriora exigas. Te ipsum onere grauabis et ceteros ab eo releuabis.

Omnia opera sua faciunt ut videantur ab hominibus. Dilatant enim philateria sua et magnificant fimbrias. Tametsi generalis ista hypocritarum periphrasis et descriptio religiosos quos uel obseruantia profitentur potius quam sacerdotes arguat seculares: cum monachi plerumque omne sua simulacõne corrumpanct sanctitatem: ad qua in primis positi sunt edificanda. Dilatant uerba sua de proprijs obseruantijs quasi philateria quod est conseruatoria salutis ea populo assidue predicantes. Fimbrias etiam suas: quoniam fimbriarum cucullas pliearum multitudine tanquam organa magnificant. Presbyteri autem seculares ut pauloante meminimus: aut neque dicunt neque faciunt. Aut si dicant nulla tamen opera faciunt: ut uel a deo uel hominibus videantur. Sunt tamen ex eis licet forsitan pauci: qui licet tanquam symearam venatores calcios deserant ex anteriori parte obtusos: licet capita sua multo panno uelut examen apum ingressuri circumcingant. Licet tanquam fratres conuersi capillos habeant: ad aures usque patentes decisos. Licet benignitatem secte et monopolio aut ut fratres aut ut presidentes intersint et que probitatem pollicentur mulierculis se assonant. Hec tamen omnia faciunt ut ab hominibus videantur. non minus tamen sub castitatis et continentie (qua

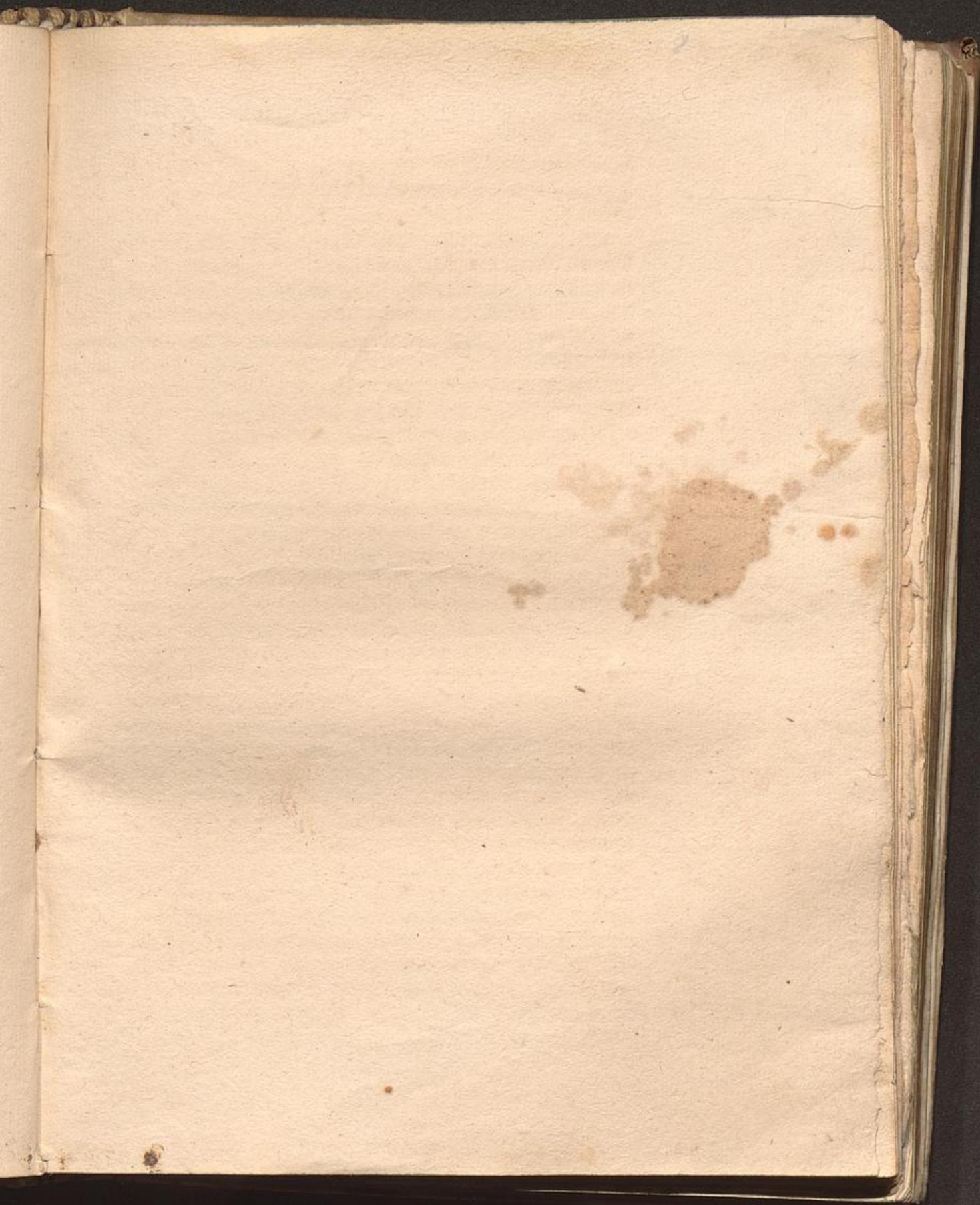
extrinsecus p̄tendūt) simulatione foedissimos (qđ cū venia vestra dixerim) beguttarū suarū amplexus: quotidiana bacchi cererisq; castrimargia danculo p̄sequūt. Sūt igitur ex ea parte cōi clero deteriores qui cū reliqui palā et in rebus mundanis ip̄i secreto in rebus diuinis et qđ scelestissimū est: sub specie humilitatis iactantiā querunt: eo animabus suis periculosiorē. quo sub nomie seruitutis dei et se et alios decipiūt. Qui em̄ immoderato cultu corporis et vestitus ceterarūq; rerum nitore fulget: is facile cōuincitur rebus ip̄is pomparū seculi esse sectator. Nec quenq; dolose sanctitatis imagine fallit. Qui vero in professione honestatis ampullosis tonicis: decurtata coma: demisso in terrā tristi vultu: et fictis ex corde suspirijs: intentos in se hoim oculos facit. is non modo qz superbit: sed quia de humilitate superbit: nequissimus est iudicandus: et pena grauissima dignus. recepit em̄ quā desiderat mercedem suā. Qđ aut̄ deinde subiūgit in supradicto loco dñs. Amant primos accubitus in cenis: et primas cathedras in synagogis. et salutacōnes in foro. Non vix debatur multo labore necessariū vt ab his quibz ad lram loquutus est dñs pharisais hypocritis nostre etatis clero facili interpretatione accomodaretur. Nam tanta est dñoz nr̄oz incredibilis arrogantia. ut non in cenis modo (qđ tolerabile esset siquādo inter se aut cū magnatibus prauisuri cōueniūt) verū etiā (qđ deterius est) in ecclesia dei in capitulo et vbiq; licet doctrina et pbitate expertes sint et ignari. semp tamen in honore et admiracōne cupiunt esse primi. Primas amant salutacōnes in foro: nō solum in tpe: ut primū ip̄is salutandi deferatur officiū: verū ut et flexis ceruicibz in publico eis incuruemur: et magno verborū apparatus salutem eoz excipiamus: et (ut planior sim) quotquot sunt vniversi tanquā pontifices essent reuerendi quūmmo et gratiosi appellari volūt. Uach quāta statuū deordinatio: quāta hoim iniquitas: quāta in deū blasphemia: ut que solius dei est gratiā hominibus face

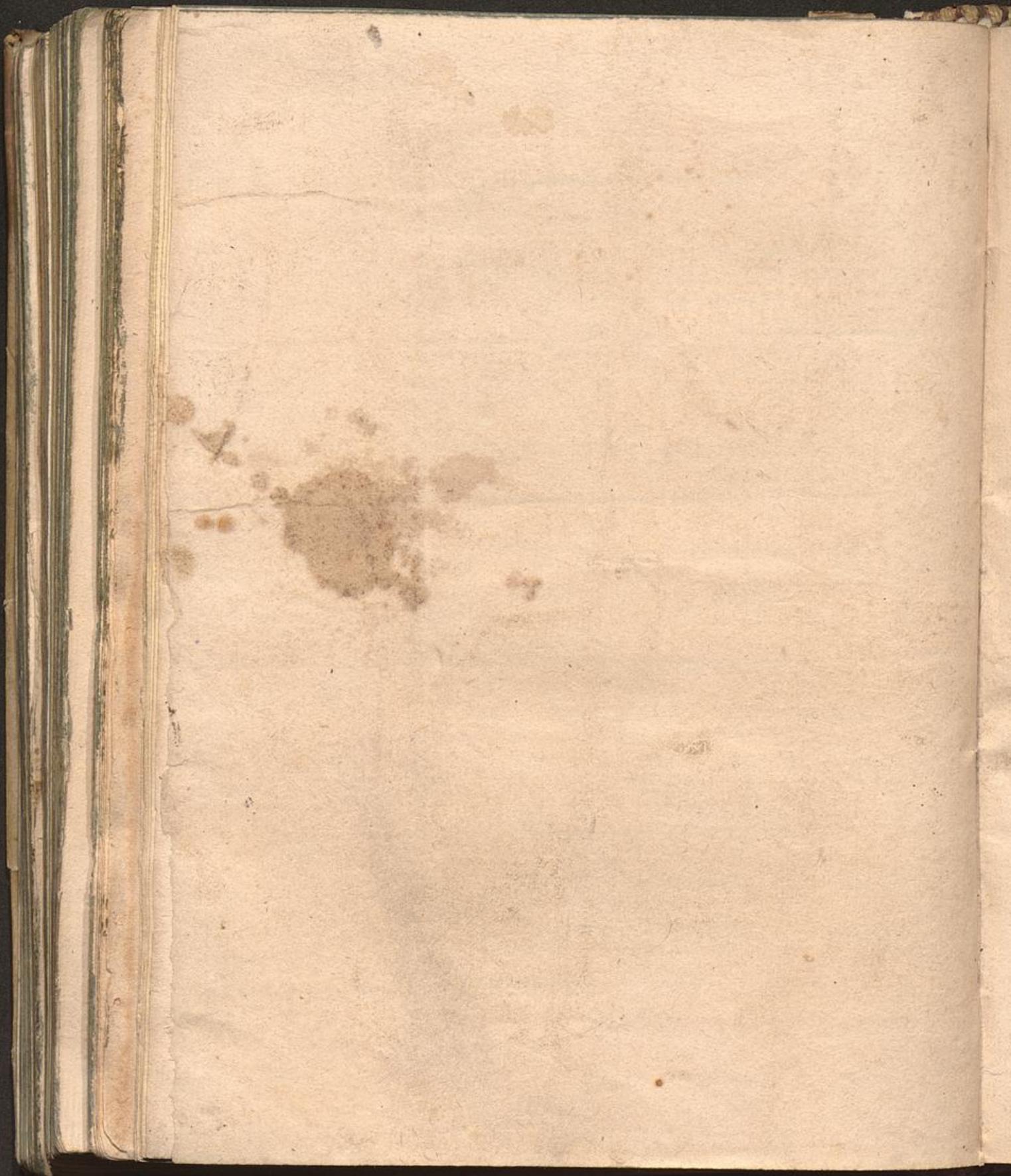
re aut prestare se credāt: cuius tamen si vel mare fuissent
nec minimā quidē guttam vnquā recepissent. Et o vtrā
folas amarent salutacōnes in foro: si non multi ex eis su
mul in foro et in ipis quoq; salutacōibz magno desiderio
quererent iurgia et lites: in quibz ad multa folia libellos
ptendūt: terminos multiplicāt: causas iterū atz iterū suspē
dūt: in finē: vt de ipaz lucro splendidas sibi domos edī
ficent: ut plurima supellectile glorientur: vt argentea sibi
vasa cōparent: vt camiseis (quas ipi tunicas nomināt)
multis et diuersi coloribus abundēt. vt deniq; (qđ infalli
biliter sequit) planā sibi ad inferna viā et pparent z inuen
niāt. ¶ Hec optimi patres de n̄roz hypocritarū q̄ sacern
dotes sunt condicōibz satis dixisse iuuaret: nisi forsitan
eā que sola nūc supest particulā aliq; v̄m nobis obijce
ret. scq; et magnā sortis sue ptē ab eius obiurgacōe cōten
deret esse prozsus immunem. Cū em̄ saluator post supra
dicta dixisset. et amāt ab hoibz vocari rabi. Holo inquit
(que admodū pleriq; faciūt qui licet gymnasiū vniuersale
nunquā sint ingressi ob vile tñ quoddā officiū magistros
se appellari patiūt et glorient) Holo inquā magisterij in
ptibus (sic em̄ irridentes loquūtur) sterilem mibi titulū
vendicare. Sed o rigidū mādatorz christi obseruatozem.
O facetū consilioz eius imitatorē: q̄ verbis in supicie se
obsequi cōtendit: rem autē et intellectū negligit. Nā ma
gisterij nomen nō p̄textu hūilitatis a se reijciūt et in alijs
stoccifaciūt: sed ut sub huiusce defectu noīs et suā quoq;
possent aliquaten⁹ ignauā occultare. Christus autē ma
gistros vocari phibuit: ne qđ deo debetur nobis p̄suman
mus: neue diuinū nobis honorē vsurpemus. Porro (si
hieronymo credimus) Aliud est esse natura patrē. aliud
indulgētia: cū em̄ (ut fit in religionibz) p̄latū patrē voca
mus. honorē etati deferimus: nō autorē n̄re ostendimus
vite. sic ex veri cōsorcio mḡri: z recta docēdi imitacōe: sicut
paulū doctozē gētū: ita reliquos honestissime mḡros ap
pellam⁹. Nūc p̄o tādē de pprietatibz satis dixisse me velim.

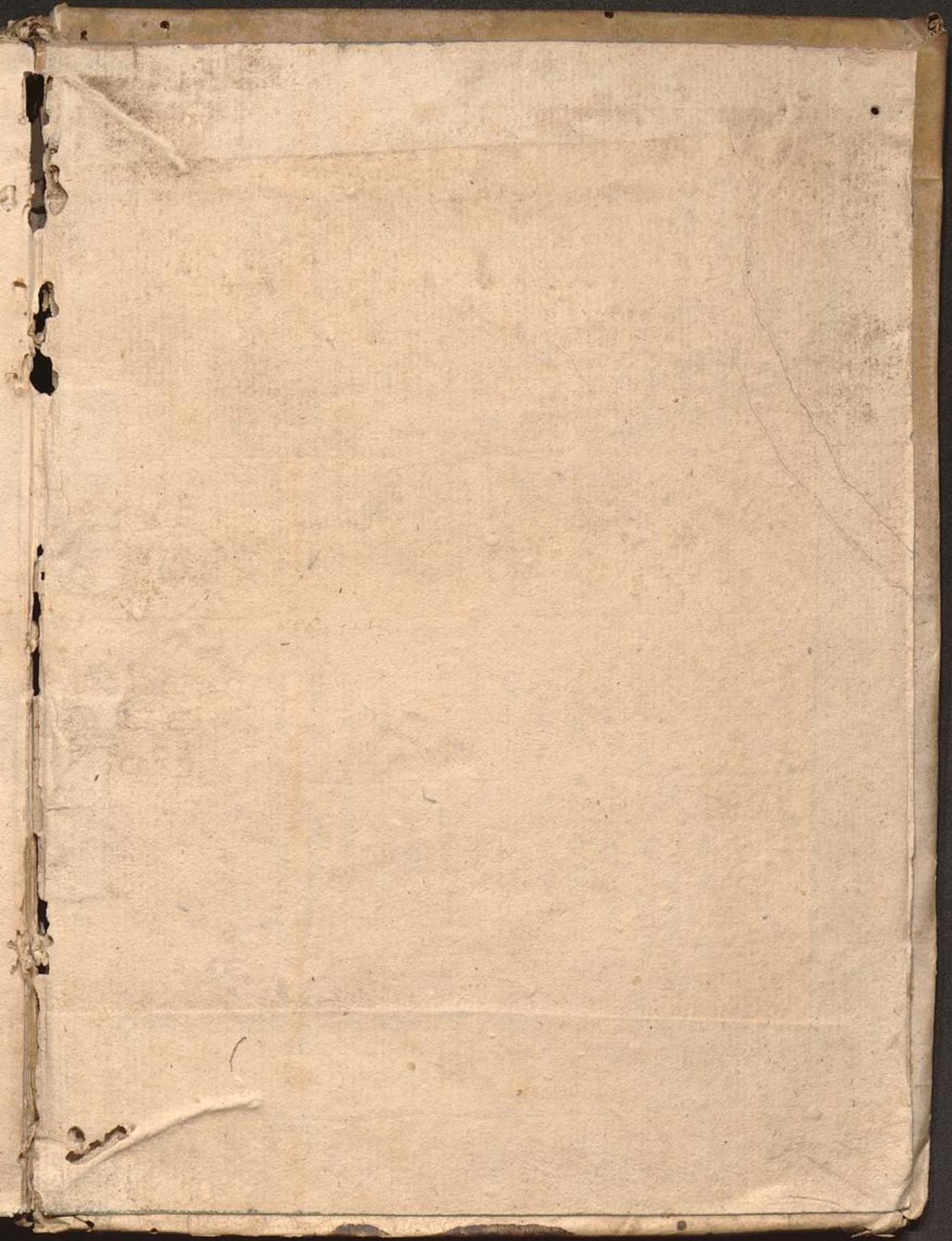
C Deinceps autem orationis nostre postremum succincta quadam breuitate tribus potioribus innotabitur male dictionibus quas legifer noster christus tum ex peccato quo se dignos prebuerat tum ipsius discipline causa in hypocritas pronunciauit. **C**le (inquit primo) vobis scribe et pharisei hypocrite quia clauditis regnum celorum ante homines vos enim non intratis nec finitis introeuntes intrare. **H**ic regnum celorum scripturas sacras quibus ipsum insitum est accipimus. **J**anuam: earum intellectus. **C**lauem verbum scientie scripturarum per quam aperitur hominibus ianua veritatis. **A**peritione: vera eius aperitione. **C**lauicularios autem sacerdotes quibus creditum est verbum docendi et interpretandi scripturas. **C** Nonne igitur sacerdotes nostri ante homines claudunt regnum celorum: cum sacra eis scripturam non interpretantur. sed quomodo interpretabuntur: cum eas nesciant: et quomodo eas scient: dum illis nunquam dederint opera intelligendis. **V**idemus enim hodie omnium fere ingenia his solum humanis inuentionibus vacare que ad nutum hominis labant: mutantur: delentur: violantur. quibus quod student id plerumque solum cogitant ut fragilem sibi questum parent. **A**stu ceteros vincant lites interminabiles reddant: scripta queuis ad suum ingenium referant et retorqueant: magnos honores ascendant. unde demum profundius ad inferos dimergantur. **P**reterea ve vobis scribe et pharisei quod decimatis mentam: anetum et cyminum: et reliquistis que grauiora sunt legis iudicium misericordiam et fidem. **Q**uia in lege preceperat dominus omnium rerum in templo decimas offerri: ut cum sacerdotes populo in spiritualibus obsequeretur vicissim eis populus temporalia subministraret. et id quidem propter alimoniam sacerdotum et leuitarum quorum pars erat dominus. **S**eruare autem in negocijs disceptandis iusticiam: facere proximo misericordiam: et habere in deum integram fidem mandauit deus ad honorem et gloriam eius. **I**taque ut intellectus mysticos dimittamus pharisei auaricia pleni hoc habebant studij. ut si quis decimas alicuius rei vel mis

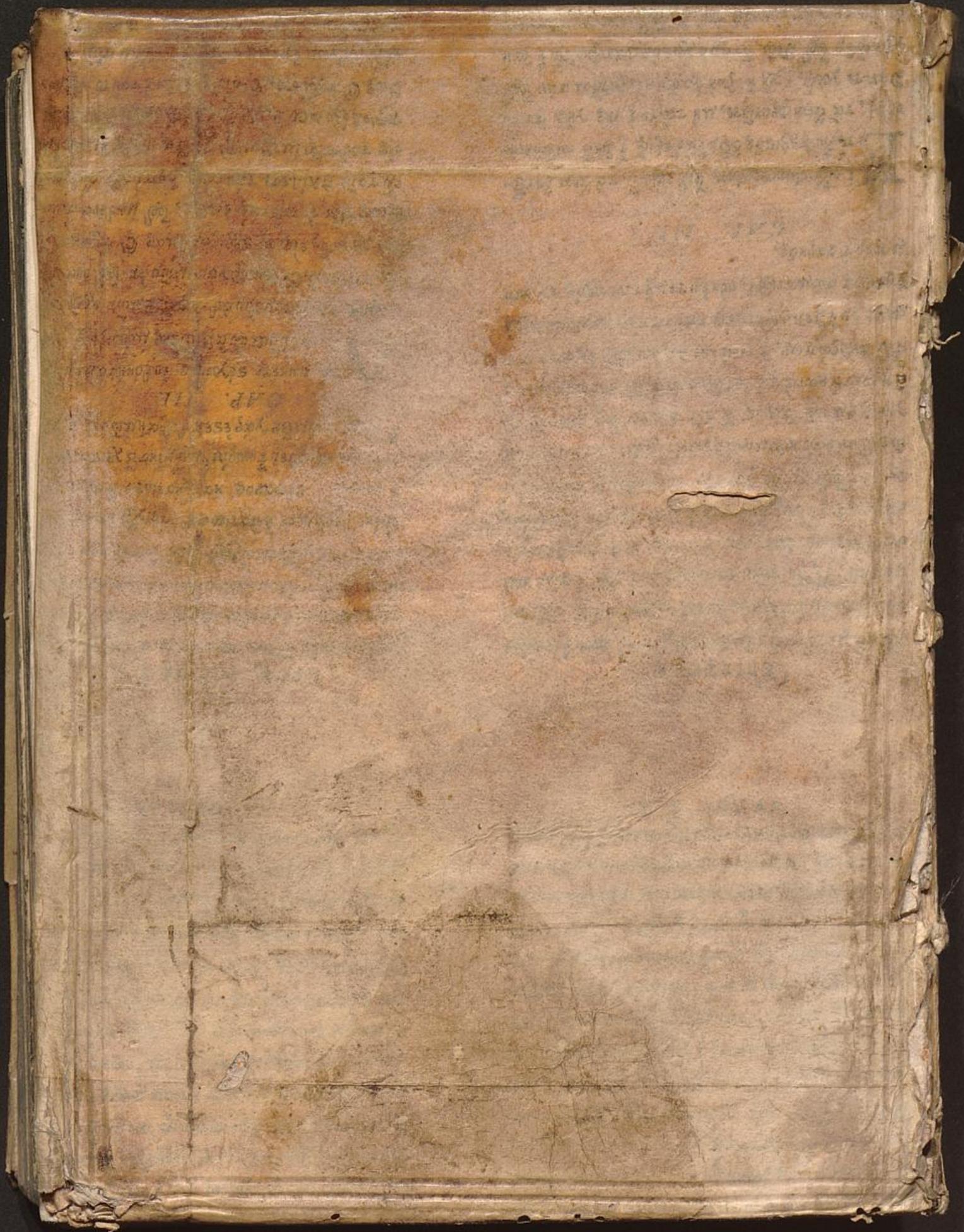
nime nõ obtulisset grauius eũ corripere quasi magnũ al-
quod crimen comisset. Si q̄s autẽ uel alterũ lesisset uel
in deum peccasset nulla erat eis correptionis sollicitudo.
De lucro suo fuerũt a prime solliciti: de gloria dei ac sa-
lute hoim negligentes. ¶ Fecerũt hec olim pharisei hypo-
cite, sed q̄d nostri faciant hypocrite non attinet dicere. in-
ppatulo est qz omnes de honore suo sunt studiosissimi. de
honore autẽ dei nulli aut certe paucissimi. Porcõnes suas
vigilanter defendũt, sed circa obsequiũ ecclesie curã impen-
dere nõ attendũt. Si plũs decimas nõ obtulerit murmu-
rãt om̄es. Si peccantẽ populũ uiderint murmurat nemo.
¶ Ue postremo uobis scribe et pharisei hypocrite q̄ edifi-
catis sepulchra p̄phetarũ et ornatis monumenta iustorũ.
¶ Nouet ut arbitror nõnullos cur q̄d omniũ iudicio lau-
dabile existimatur: hic a dño rephenditur, uidetur em̄ nõ
satis racõnabiliter cominari aduersus eos qui p̄phetarũ
sepulchra edificare et iustoz monumenta ornare nitũtur.
¶ Sed cõsiderandũ nobis est qz nõ eos inculcat quoniã se-
pulchra edificant, sed ut illoz qua edificabant intentioni
detrahat cũ non ad p̄phetarũ q̄ occisi fuerãt honorẽ, sed
in pompã et diurnã sibi edificauerũt memoriã. Dicebãt
em̄ intra se si benefecerimus pauperi nõ multi uident, nõ
succedet phennis actoz recordatio, nõne ergo melius edifi-
cacia facimus: que om̄es aspiciũt: et que nõ solũ hoc quo
uiuimus tempore nõ: sed ad omnẽ sunt pmansura poste-
ritatem: ecce phariseorum hypocritarũ iusta rephensio.
¶ Uideamus autẽ q̄d intra se dicant hypocrite nr̄i, immo
quid palã et ex sententia faciãt, si quãdo forte fortuna eco-
clesias siue capellas aut nouas cõstruũt, aut ruinã minan-
tes erigũt: si in templo tapetas appendũt, si fenestras insti-
tuũt, si casulas aut reliqua diuini officij ornamenta cõtri-
buũt, si altari tabulas affigũt, si missalia cõscribi aut impri-
mi faciũt. Nõne inquã noĩa sua titulos suos et arma sua,
curant studiose, incidi, celari, depingi, et ut dici solet fatuĩ-
tatem, pompã z arrogantia suã, publice pbent in scriptis?
Errat p̄fecto quisq̄s putat omnipotenti deo, intemerate

virgini aut culcūq; afficitur patrono. obsequiū se p̄stare. si
eis honorē ex his pecunijs afferre molitur. in quib; pau-
peres plorāt. Errat p̄fecto q̄ p̄teritoꝝ voluerit esse cultoz
sanctoꝝ. p̄sentū autē cōtemp̄tor. o p̄pressor et p̄sequitor.
Errat p̄fecto et vehementer errat. q̄ multis sumptibus et
p̄ciosissimis expensis. nescio si dicā aliquādo inutilib; va-
nis. et deo displicitis. templū materiale ⁊ mortuū edificat.
aut instaurat. viuū autē templū et spiritus sancti habitacu-
lū. in infinitis quos ante oculos videt pauperib;. immo in
seip̄o propter peccatū pauperrimo. paruit facit. negligit. et
aspnatur. ¶ Sed q̄d inter hec narrandū apud se cogis-
tāt n̄ri ex hoc peccato hypocrite. qui dū adhuc in huma-
nis sunt vel paulo post mortem p̄ executores in sacellis. in
ambitu. aut reliquo cimiterio. Non p̄phetaz. non iustoꝝ
sed sibi ip̄i scelestissimis peccatoribus faciunt edificare sep-
ulchra. incidi in lapides armorū suoꝝ monumēta. cela-
ri in eis aut prosa aut metro splēdida. sed nugis plena epi-
thapha. Depingi et affigi tabulas in quibus ad modum
orantis depicta p̄sone sue effigies puolutis in terrā geni-
bus et sup̄ p̄lice manu alicuiꝝ sanctoꝝ imaginē nescio q̄d
et frustra quidē obsecrādo p̄catur. O insipientes. o vani
hoies q̄d vobis p̄dest post mortē ista memoria: si vbi nō
estis laudamini: vbi vero estis eterno sup̄ p̄licio torquemini.
¶ Ne autē credant paternitates v̄re p̄iam eoꝝ. p̄ diuino
cultu volūtātē oracōne n̄ra penitus vel exterminandā vel
remittendā. Ideoꝝ opeꝝ cū est. ut breue illud cōsideremꝰ
in hac causa discrimen. Nā si iuxta alia opa bona fecerit
homo edificia sancta additamentū est bonis. Si vero ad
iactantiā aut sine operibus bonis: passio est glorie secula-
ris. in qua quidē ⁊ simili distinctione. hec hypocritarū ma-
ledicta ⁊ p̄prietates a me dictas ⁊ clero n̄ro applicatas esse
credite: bono intellectu suscipite: benigna interpretatione
animis v̄ris insigite. et cū vniuersali ecclesia hāc singula-
riter spirensem: et eius antistitem dignissimū. vna cū ex illi
p̄sona mea: commendatū habete. Dicit.

Orat

78